

➤ kniha „Mimobežky“ /2009 – ukážka:

Orgován

Stmievalo sa. Na pár minút prestali brechať strážne psy. Ľahli si k bránam a nepohnute pozerali do neznáma. Cez cestu prebehla mačka neidentifikovateľnej farby a zmizla medzi plotmi. Neviditeľný vták zaškriekal v kroví. Na niekoľko sekúnd úplné ticho. Vzduch bez zvuku. Na západe večernica.

Nechodievala často do tejto štvrte mesta, medzi staré rodinné domy na okraji parku, ktorý bol kedysi súčasťou kaštieľa. Potomkovia pôvodných obyvateľov sa nevrátili z emigrácie. V kaštieli je roky knižnica a divadelný klub. Predvlani pribudla na prízemí malá kaviareň.

Predstavenie začínalo o pätnásť minút. Vedela, že Kristián je už tam a pomáha s kulisami. Nepotrebovala vstupenku. Bol by ju tam dostal, aj keby bolo vypredané. Nemusela sa ponáhľať. Vdychovala vôňu čerstvo rozkvitnutých orgovánov, ktoré prerastali cez ploty záhrad. Zastala a dotkla sa kvetov. Trsy súkvetí jej pripomínali fialové a biele kvety z krepového papiera zo strelníc od kolotočov. V detstve túžila, aby jej niekto taký kvet vystrelil. Nemusela ho dostať ako prejav zaľúbenosti, záujmu alebo priazne. Išlo jej len o ten úžasný papierový predmet, prepletený pozlátkou a na spodku obmotaný drôtikom, ktorým sa kvet pripevňoval k drevenej špajdli. Bolo jej trápne povedať o tom otcovi a brata nemala. Keď v ten rok prišli pred štadión kolotoče, rozhodla sa, že si kvet zaobstará sama. Vysypala drobné z prasiatka a šla na strelnicu. Najprv sa motala okolo. Mala hroznú chuť na cukrovú vatu, ale keby si ju kúpila, už by jej na nič iné nezostalo. Vystriehla chvíľu, keď sa drevené pódium pred pultom strelnice vyprázdnilo a odvážne naň vykročila. Pani s úžasnými veľkými žltými lokňami v červenom obtiahnutom tričku na ňu najprv neveriacky pozrela, ale po chvíľke sa jej vrátil profesionálny úsmev a nabila vzduchovku. Malá Lili sa o pult, ako to odpozorovala od predstrelcov, a zamierila. Pani jej hovorila, ako má pozerat' tak, aby mala na muške to, čo by chcela trafiť. Vtedy si uvedomila, že nevie zažmúriť jedno oko. Tušila, že je to dosť vážna prekážka, ale nič nedala najavo a strelila. Brok preletel pomedzi dve špajdle a uviazol v sivej drevotrieskovej stene za papierovými kvetinami. Skúsila to ešte dvakrát dúfajúc, že ak aj nevidí, náhoda alebo šťastie jej môžu pomôcť. Netrafila. Uvedomila si, že už nemá peniaze a položila vzduchovku na pult. Pani so žltými vlasmi obslúžila mladíka, ktorý práve prišiel, a vrátila sa k nej.

"Tak čo, princezná, nepodarilo sa?"

"No, nie. Neviem pozerat' jedným okom."

"Z toho si nič nerob. Zbrane sú mužské hračky. Dobré je pozerat' na svet obidvomi očami. A akú ružu si chcela?" opýtala sa a vytiahla spod pultu kyticu čerstvo vyrobených kvetov.

"Práve som sa chystala natáčať ich na špajdle. Robila som ich dnes ráno."

"To ste robili vy?" opýtala sa. Dovtedy jej nenapadlo, že tie kvety niekto vyrába. Nemyslela si, že rastú na špeciálnej papierovej lúke z papierových semienok, ale ani jej nenapadlo, že ich vyrába nejaká žena. Myslela si, že jednoducho sú a hotovo.

"Áno. U nás som na kvety špecialistka ja. Tak ktorý?"

"Ale ja už nemám peniaze."

"To nevádi. Dostaneš ho odo mňa ako odmenu. Už dávno tu nebolo dievča, ktoré by sa odvážilo strieľať."

"Tú fialovú si prosím."

Pani so žltými vlasmi vytiahla špirálovito zavinutú papierovú ružu. Nastriekala na ňu jemne parfum a podala Lili. Poďakovala. Pomaly zliezla z pódia a v oblaku vône odkráčala domov. Na cukrovú vatú v ten deň už ani nepomyslela.

Omámená spomienkou pomaly prechádzala popri záhradách až zistila, že si splietla ulicu. Musela sa vrátiť o jednu odbočku naspäť a zrýchliť. Už takmer v pokluse vbehla do kaviarne, cez ktorú sa vstupovalo do sály. Kristiána nevidela. Opýtala sa dievčiny pri dverách, či jej tam nenechal voľný lístok. Schmatla rezervovanú vstupenku a vošla do tmy. Opona sa začínala rozťahovať. V poslednej chvíli prekĺzla do prvého radu. Stiahol ju na sedadlo vedľa seba. Najprv na ňu káravo zazrel, ale potom sa nezdržal, usmial sa a vtlačil jej na pery rýchly bozk.

"Lili, kde si sa zdržala?"

"Ale, trochu som poblúdila."

"Hlavne, že si stihla. Dnes alternuje Miron."

"Psst, ticho!" Ozvalo sa z druhého radu.

V tomto bode by sa dalo napísať, že večer bol príjemný. Plné divadlo. Predstavenie malo spád. Kristián držal svojou ľavou rukou Lilinu pravú. Prepletené prsty sa vzájomne hladkali, štekli, pretláčali sa a klopkali v rytme hudby. Diváci sa smiali v pravých momentoch. Niektorí sa nezdržali a v nadšení vydávali zo seba podivné výskavé zvuky. Bol to vydarený večer. Tešila sa, ako z divadla vypadnú a zalezú do Kristiánovho bytu a bude im dobre. Predstavenie plynulo bez prestávky. Padla opona. Potlesk. Kľaňačka. Návštevníci vstávali zo sklápacích sedadiel, ktoré sa hrmotne vracali do vertikálnej polohy. Svetlá v hľadisku sa naplno rozsvietili. Kristián vstal.

"Počkaj, veď sa nemusíme ponáhľať do toho davu," povedala Lili a snažila sa ho stiahnuť naspäť na sedadlo. Otočil sa k nej. Chytil ju pevne za obidve ruky a zdvihol. Stála oproti nemu a prižmurovala oči.

"Potrebujem sa stretnúť s Mironom. Zajtra odchádza na tri mesiace do Londýna. Aspoň na hodinku. Chceme ešte prebrať program nášho festivalu."

"Aha! Nemohol si mi to povedať skôr?"

"Chcel som, ale vieš, kedy si sa tu zjavila."

"Čo mám teraz robiť?"

"Mohla by si ma tu počkať."

"Škoda, že v partii, čo dnes hrala, poznám len Mirona. Asi tu nezostanem."

"Ak chceš, dám ti kľúče od bytu. Odtiaľto ti tam priamo ide dvestosedmička."

"Tak daj kľúče, pôjdem."

Odišiel do zákulisia. Lili prešla cez kaviareň. Kľukatý kamenný chodník ju vyviedol z areálu. Zastávka trolejbusov bola neďaleko. Počkala desať minút a odviezla sa na kopec do štvrte, kde mal Kristián prenajatý byt. Bola už tma. Nad kopcom sýtejšia ako dolu v meste. Vystúpila na konečnej. Prešla na druhú stanú malého námestia a zostala stáť pred bytovkou. Pozrela hore na čierne okná na treťom poschodí. Nechcelo sa jej tam ísť samej.

V kaviarni na nároží bolo plno. *Piatkový večer, všetci sa idú resetnúť*, pomyslela si a cez veľké okná skúmala osadenstvo podniku. Nevidela žiadnu známu tvár, poznala akurát Štefana, čo mal službu na bare. Vošla dovnútra. Na televíznej obrazovke zavesenej pod stropom bežal priamy prenos z majstrovstiev sveta v hokeji. Časť návštevníkov sledovala očami puk tak, akoby od nich záviselo víťazstvo ich tímu, iní sa začali obzerat', len keď priestorom kaviarne zadunelo hromové: "Góóól!"

Pozdravila sa so Štefanom, posadila sa na barovú stoličku tak, aby mala výhľad na konečnú a objednala si červené.

"Kde máš Kristiána?"

"Ostal ešte v divadle. Miron zajtra odchádza, majú nejakú bojovú debatu. Počkám ho tu, nechce sa mi trčať hore v prázdnom byte."

"Nebudem sa ti môcť venovať. Je tu dnes husto. Hráme semifinále."

"Samozrejme. A ktorí sú naši?"

"Modrí."

Štefan kmital za barovým pultom a Lilin pohľad sa pomaly preostril z ulice na televíznu obrazovku. Ležérne popíjala červené a hypnotizovala puk. Na začiatku poslednej tretiny modrí viedli už o dva góly, ale bieli v presilovke znížili ich vedenie. Vzápätí zacítilli šancu na vyrovnanie a následné predlžovanie. Osadenstvo podniku zmĺklo. Čas plynul nekonečne pomaly. Štefan prestal nalievať a oprel sa oboma rukami o pult. Vodič trolejbusu z konečnej nevydržal počúvať rádio a v poslednej chvíli vbehol do vnútra a postavil sa k dverám. Zdalo sa, že už nik ani nedýcha. Bielym sa nepodarilo vyrovnať. Rozhodca odpískal koniec zápasu. Nastal masívny výdych. Hostia vstávali zo stoličiek, pripíjali si, objímali sa. Neznámy muž z vedľajšej barovej stoličky sa vrhol k Lili, štrngol si s ňou a pobožkal ju na líce. Prekvapene na neho vyvalila oči, ale vzápätí sa usmiala. Vtedy vletel do kaviarne Kristián. Predieral sa pomedzi rozvibrovaných fanúšikov s kyticou orgovánu nad hlavou. Uvidel neznámeho lepiaceho sa na Lili a spustil na ňu:

"Čo tu, prosím ťa, stváraš?"

"Čakám na teba a prežívam hromadný hokejový orgazmus."

"A ja zvoním pri bráne ako debil a trápim sa, že ťa zobudím, keď je v byte tma. Idem si sem dať jeden pohárik a vidím ťa ako..."

"Nedramatizuj! Strážil som ti ju," zapojil sa do situácie Štefan.

"Daj mi, prosím ťa, jedného bavoráka."

Štefan mu podal plný pohár. Kristián sa zasunul medzi Lili a neznámeho a odpil si.

"To je pre mňa?" opýtala sa.

"Čo, ten bavorák?"

"Ale nie, orgován."

"Ten je pre víťazov!" povedal Kristián a začal sa smiať. "Chcel som ti urobiť radosť, trápilo ma, že si odchádzala sama, ale musel som to s Mironom vybaviť. Sú priamo z parku pri kaštieli."

"Si zlatý," povedala Lili. Schytila kyticu a zaborila do nej nos. Potom položila kvety na pult a plnokrvne pobožkala Kristiána na pery.

"Á, koniec postavenia mimo hry," skonštatoval s úsmevom Štefan, ktorý medzitým nalieval na opačnej strane pultu.

"Od kedy, prosím ťa, sleduješ hokej?" vyzvedal Kristián.

"Od detstva. Otec bol náruživým fanúšikom. Raz, keď sme vyhrali majstrovstvá, vyskočil v kuchyni, kde sme mali vtedy kvôli signálu premiestnenú telku, na stoličku. Na nej jasal až do chvíle, kým sa sedák neprelomil. Boli sme s mamou v obývačke a počuli hrozný rachot. Vleteli sme do kuchyne. Na ten pohľad nezabudnem. Otec tam stál tuhý ako štolverk s teplákmi vyhnutými po kolená, zakliesnený v drevenej obrube, v ruke fľaša s desinou. Strašne sme sa všetci smiali."

"To si mi nikdy nehovorila."

"Vidíš, hokej otvára nové obzory."

"Dáš si ešte víno, alebo pôjdeme hore?"

"Poďme," povedala Lili. Kristián nechal na pulte mince a vykročil. Išla za ním, pri dverách sa otočila a zamávala Štefanovi kyticou orgovánu.

Trolejbusár dopil kofolu. Vyšiel von, otvoril si bočným gombíkom predné dvere.

Naštartoval. Nastúpilo pár cestujúcich. S kvílivým zvukom sa pohli z konečnej. Starší pán so psom zabočil do slepej uličky. Na treťom poschodí sa rozsvietili okná a po pár minútach opäť zhasli. Taxík odviezol neznámeho od pultu do neznáma. Cez čiernu oblohu preletelo červeno blikajúce pristávajúce lietadlo. Z diaľky bolo počuť jemné dunenie motorov.

Dvadsať centimetrov nad zemou prebehli svietiace oči. Niekoľko minút na to sa ozval prenikavý detský plač. Nie, nebolo to dieťa, len páriace sa mačky.

...na tretieho

Nevedela sa rozhodnúť. Úzkostlivo zvažovala. Vyhýbala sa obidvom. Nezáväzne laškovala. Dávala šance a šmahom ich brala späť... Vtedy sa objavil tretí. Nieкто, koho nečakala. Privítala ho ako priamočiareho víťaza. Bez boja. Bol zoslaný osudom a nemalo zmysel nad tým uvažovať. Po čase sa ukázalo, že zvažovať mala. To už bola po uši ponorená do vzťahu. Oči sa jej otvorili vtedy, keď zistila, že sa jej nedostáva svetla. Pomaly sa prepadala akoby ku dnu šachty. Obzor sa zužoval k čoraz menšiemu kruhu pohyblivých farieb na čiernom pozadí. Nevedela zmeniť smer, ani sa zastaviť. Precitnutie ju prekvapilo. Ved' tretí vyzeral... Ako? V zúženom pohľade začala vnímať ako cez ďalekohľad. Jedno oko zažmúrené. Druhým vidí čoraz ostrejšie. Sluch sa jej oživuje. Počuje, čo hovorí. Vraští čelo. Pozerá na neho po detailoch. Nie je schopná nič vysloviť. Hlas ustúpil niekam do úzadia. O čo viac on artikuluje, o to menej dokáže ona niečo povedať. Na oponovanie nemá silu...

Mala výtvarný talent. Na hodvábnu záclonu precízne namaľovala jeho portrét. Pripisovala mu vlastnosti, aké nikdy nemal. Snažila sa udržať záclonu nehybnú vo vetre, aby sa portrét nedeformoval. Nechcela maľovať seba. Chcela vidieť jeho v najlepších farbách.

Nemal sa vtedy večer opiť. Nemal žiarliť na jej starých priateľov. Nemal sa klukato vliecť po mokrej dlažbe. Nemal ju nechať natlačiť ho do taxíka a vytiahnuť po schodoch do hotelovej izby. Hlavne nemal zaspáť za tú chvíľu, kým zašla na záchod. Keď sa vrátila, skúšala ho zobudiť. Niečo otrávene zamumral a vytuhol. Snažila sa zaspáť na vedľajšej posteli. Nešlo to. Bola rozladená. Po hodine nešťastná. Po dvoch zúfalá. Takto si výlet nepredstavovala. Chrápala. Prevrátila ho na bok. Cmukala. Drgala ho. Pozerala na jeho telo v

svetle pouličnej lampy prenikajúcom popri okrajoch rolety. Posledné hodiny noci trávila v kúpeľni sediac na zaklopenom dekli záchodu, s hlavou opretou o chladivý obklad. Opitý muž bol pre ňu nekontrolovateľným telesom. Cítila, ako sa jej vymyká z rúk. Odlieta ako púťový balón, kým ona bezmocne stojí na chodníku ako škôlkárka. Je kontrola iného človeka odrazom vlastnej nepoddajnosti? Nevedela. Po polnoci mávala s logikou problémy. Nevedela sa sústrediť na svoje vlastné myšlienky a nevedela ich ani poslať do čerta. Prevracala ich v hlave a následne zatlačala pod koberec. Z tela jej vychádzali vzlyky a výrony slz. Utierala si striedavo oči a nos toaletným papierom. Vlhký ho húžvala a hádzala do koša vedľa seba.

Na svitaní naphala svoje veci do cestovnej tašky. Na nočnom stolíku nechala odkaz: *Odišla som na vlak*. Stihla ranný rýchlik. Vrátila sa domov. Hodila tašku do izby. Ešte v topánkach vyliezla na rebrík. Zvesila záclonu a hodila ju do pračky.

Večer sa ozvalo zvonenie od brány. Pozrela na ulicu. Uvidela jeho auto. Neotvárala. Opäť zvonenie. Potom ticho. O pätnásť minút sa ozvalo búšenie na balkónové dvere. Vydesila sa pri predstave, že sa vyškriabal po hromozvode, a ešte viac, že by po ňom liezol späť. Otvorila a vpustila ho do bytu. Prešli do kuchyne. Napustil si do pohára vodu z vodovodu. Posadil sa k stolu. Stála pri dreze a monotónnym pohybom leštila sklený pohár. Hovoril niečo o daždi cestou. Bolo jej to jedno. Všetky jeho slová putovali do akéhosi vnútorného kontajnera. Trochu sa nervózne chvela pri ich zvuku, ale obsah takmer nevnímala. Do miestnosti vletela čierna mucha. Plieskala sa o osvetlený strop a vydávala desivé bzučavé zvuky. Preletela miestnosťou k oknu, netrafilo do otvoreného krídla a opäť sa vrhala na strop. Stíchol. Načiahol sa, chytil ju do dlane, vypustil do tmy. Zavrel okno. Spozornela. Prestala leštiť pohár. Položila ho na stôl a naliala si kolu.

"Vysvetli mi, čo sa stalo, nič si nepamätám," povedal. "Viem, že sme sedeli v tom bare. Prišli tvoji priatelia. Prisdli si a ty si s nimi začala švitoriť, akoby som tam nebol. Potom okno a ráno som sa zobudil v prázdnej hotelovej izbe."

"Výborne. Máš začiatok a koniec, na čo ti je viac?"

"Na to, aby som pochopil, prečo si odišla."

"Mala som odísť už z baru! Myslel si si, že sa s nimi vystriedam v záchodovej kabíne, alebo čo?"

"Nie so všetkými, len s tým v okuliaroch. Okuliare sú pre teba sexi. Dobre som videl, ako na neho pozeráš."

"Si normálny?"

"Nejač! Tá tvoja mierna tvár doteraz... To si sa tri mesiace pretvarovala?"

"Áno, robila som si násilie."

"Nespoznávam ťa."

"Ani ja teba! Najvyšší čas, aby si šiel."

"Vyhadzuješ ma?"

"Nazvi to, ako chceš!"

"Pekne!"

"Mám ti na cestu upiecť buchty?"

"Nie. Ovládaj sa! Načo tá hystéria? Raz sa opijem, a ty ma vykopneš ako nejakého noťáka? Udrel som ťa alebo čo? Stalo sa niečo iné, ako že som sa nebavil s tvojimi priateľmi a potom nespooločensky zaspal?"

"Nič! Bola som sklamaná."
"Ja som sklamaný teraz."
"Tak sme jedna : jedna. Môžeš ísť!"
"Nedáš si pokoj? O čo ešte ide?"
"Nemáme nič spoločné!"
"Snád' niečo predsa..."
"Dobre, mali sme teba a moju predstavu o tebe..."
"Čo tým myslíš?"
"Nie si ideálom, na aký som čakala."
"Paráda!"
"Vyprovokoval si ma. Nechcela som to takto povedať."
"Myslel som, že chceme spolu žiť. Ty nežiješ. Pozoruješ svet zo svojho egoistického piedestálu."
"Aké máš právo posudzovať ma? Kde berieš tú drzosť? Kvôli tebe to už ani nie som ja. Snažila som sa vyhovieť ti, odčítavať z tvojich pier prania a plniť ich skôr, ako ich vyslovíš."
"Prečo si to robila? O nič som ťa neprosil! A kedy si vlastne zistila, že nie som tým tvojím ideálom? Odkedy sa pretvaruješ?"
"Dobre, keď sa priamo pýtaš: Asi pred týždňom."
"Aha. A ako si na to prišla?"
"Uvidela som, že nevidím. Poviem ti to inak, mala som pocit, že sa mi zúžil obzor, že môj svet je naplnený tvojimi túžbami, cieľmi..."
"Prečo si nič nepovedala?"
"To sa pýtam aj samej seba."
"Prečo... prečo si to vlastne robila?"
"Dobrá otázka..."
"Ty nevieš odpovedať?"
"Nechaj ma chvíľu... Myslím, že... Zvládneš to?"
"Berieš ma ako malého chlapca?"
"Tak dobre. Znie to možno divne, ale tým, že som robila to, čo som si myslela, že chceš, mala som pocit, že ovládam situáciu. Že to mám v rukách."
"Čo to rozprávaš? Ty sa mi snád' zdáš!"
"Keď sme to už otvorili, nechaj ma dopovedať. Obrňovala som sa plnením tvojich predstáv. Aby si nevidel, aká skutočne som. Aby si nevidel moje slabé miesta, aby si ma nezranil..."
"To mi chceš povedať, že si to robila vedome?"
"Nie, naozaj nie. Pochopila som to až dnes ráno vo vlaku. Zrazu sa mi to v tej nevyspatosti nejako spojilo a videla som situáciu celkom jasne."
"Ty si nespala?"
"Nie, nespala. Vieš, včera, s priateľmi, chvíľu som mala pocit, že som to zas ja. Nezošňurovaná vlastnými ani cudzími predstavami."
"S partnermi sa necítiš slobodná? Ani so mnou?"
"Nie. Som stále v napätí. Fakticky od rána do večera a niekedy aj v noci."
"Nevyzeráš tak."
"Viem. Mimikry."
"A ako to potom dopadne?"

"Jednoducho. Keď nevládzem, odídem."
"Chceš povedať, že sme v tomto bode?"
"Neviem. Nie celkom. Ešte som sa s nikým takto nehádala. Je to iné. Nová skúsenosť."
"Môžem tu dnes zostať?"
"Radšej nie."
"A čo ďalej?"
"Teraz neviem. Ešte neviem. Nechajme pôsobiť čas. Dobre?"
"Dobre, ozvem sa ti zajtra, môže byť?"
"Radšej neskôr. Možno o týždeň alebo dva."
Prešli do predsieni. Odomkla. Držala vchodové dvere. Vychádzal. Dotkol sa jej. Odtiahla sa.
"Neprepájaj pamäť mozgu s pamäťou tela!" povedala.
Zastavil sa a pozrel jej do tváre.
"Nejaké nové pravidlo, alebo sa ti len zapáčilo hádať sa?"
"Chod', chod' už, prosím ťa," povedala a vytlačila ho na chodbu.
Zatvorila a pozrela cez kukátko. Chvíľu stál pred dverami, potom si privolať výťah. Otvoril kovové dvere a nastúpil. Vrátila sa do kuchyne. Zhasla. Vyšiel z vchodu. Ozvalo sa zapípanie diaľkového ovládania. Pozrel sa hore. Nevidel ju. Nasadol do auta. Stála v tme pri okne bez záclony.

Láska je len...

Tento rok prišla jar náhle. Dalo sa už chodiť v tričku, ale rastliny nestíhali reagovať. Sedela na lavičke pod nahými konármi stromov. Bolo päť hodín popoludní. Mali sa stretnúť o pol šiestej. O hodinu neskôr začínal film. Nikdy doteraz s mužom v kine nebola. Podchvíľou pozerala na mobil. Žiadna správa. Žiaden neprijatý hovor. Nepoznali sa dlho. Zoznámil ich nejaký spoločný známy. Občas sa stretli v centre mesta na zastávke električky. Pozvanie ju osviežilo. V kine nebola asi rok. Presne od smrti tety Etel. Ani jeden z nich ten film ešte nevidel. Ideálne. Prišiel včas. Vyzdvihli objednané lístky. Tma. Reklamy. Šušťanie vrecúšok s popkornom. Úvodné titulky.

V detstve jej brat hovorieval, *nepchaj sa*, keď sa ako mladšia snažila votrieť do partie. Raz otec videl z balkóna, ako postáva pri prašiaku, pokiaľ ostatní lezú zozadu na strechu garáže, počkal, kým budú v kuchyni sami a povedal jej:
"To nie je pre teba dôstojné ložiť za nimi. Pôjdeš k tete Etel. Tam si nájdeš iných kamarátov, svoj svet."

Vtedy ešte netušila, že sa rodičia mienia rozísť a u tety, na opačnom konci mesta, bude odteraz tráviť viac času ako doma. Etel nemala vlastné deti. Bola veľkokorysá a benevolentná, ale mala aj svoje medze. Robila uvádzačku v kine. Brávala ju so sebou na dospelácke filmy, ale von ju púšťala len do zotmenia. Erotika na zvislom plátne bola podľa tety neškodná. Mohla chodiť len na jednoduché školské výlety. S použitím všetkých svojich presviedčacích schopností si v puberte vydupala týždňový lyžiarsky kurz. Z nadšenia ochorela. Po jednom dni na svahu preležala zvyšok pobytu pod plafónom na poschodovej posteli, kým spolužiaci

vo vedľajšej izbe preverovali svoju odolnosť na alkohol a dotyky.

Láska je len slovo, prečítala si raz na obale knihy v tetinej knižnici. Váhala, či uveriť. Niektoré filmy videla viackrát a stále v nich objavovala nové detaily. Z iných jej stačila myšlienka. Napríklad z filmu *Lúboštný život B.T.* jej utkvela veta: *Prvýkrát to musí byť z lásky*. Hlavný hrdina to robil po prvýkrát vo výťahu a z lásky. Ako na tom bola dotyčná, bolo nejasné. Idea ju chytila natoľko, že to aj u nej po prvýkrát bolo z lásky. Aspoň si to v tom čase myslela a to bolo podstatné.

Milovala kino. Bojové filmy a niektoré sci-fi vynechávala. Hltala bozky, polohy a techniky spojení tiel. Tiché, pomalé pohyby podfarbené hudbou. Pri dynamických scénach s pleskotavými zvukmi, výkrikmi niekedy prižmurovala oči. Niekedy len jedno. Plejáda vyjadrení *milujem ťa* a *chcem ťa*. Slzy a sliny neboli vnímateľné ani skutočné. Herec J.I. s herečkou O.M. v nejakom historickom filme. Vo veľkej baldachýnovej posteli za svetla sviečok. Na boku. Pomalá vášeň, teplé farby. Už v kine si zaumienila, že to musí preveriť. Aj keď bez baldachýnu a sviečok, s chalanom z prízemia, v tetinom byte za bieleho dňa počas detského predstavenia. Bola za každý experiment, ale v tejto pozícii sa cítila ako znásilňovaný adolescent v jednom ázijskom trileri. S výkrikom "Nie!" zmenila polohu. Žiadna romantika.

Prvá zaľúbenosť bola dávno v prachu a pár ďalších tiež. *Láska je len slovo*, hovorievala si a pritom si uvedomovala, že tú knihu nečítala. Vystačila si s názvom, ako ostatne aj u niektorých filmov. Bola nadšená názvom *Sladké hry minulého leta*, ten tiež nikdy nevidela.

Raz večer sa ocitla v byte istého muža. Okolnosti náhodného stretnutia nie sú zaujímavé, ani podstatné. Ušiel jej posledný autobus a nemala na taxík. Ostala. Vyhlásila, že zostane v obývačke a on nech pokojne spí v spálni. Vyzliekla sukňu. Pod hlavu si dala ozdobný vankúš a prikryla sa prehozom z kresla. Snažila sa zaspáť upeščená na vysedenej pohovke. Nechal otvorené dvere medzi izbami. Z kuchyne sa ozýval monotónny zvuk vody kvapkajúcej do drezu z netesniacej batérie. Po chvíli sa ozvalo:

"Pod' ku mne. Je to tu pohodlnejšie."

"Nie, dikes. Takto je to dobré."

"Nebud' ako malá, nebudne z teba."

"Nechajme to."

Po niekoľkých minútach skúšal znova. O hodinu neskôr bolo jeho pokrikovanie tak otravné, že sa zabalila do prehozu a premiestnila do spálne. Nejaký čas ležala ako kukla. Potom však nemala síl vrátiť sa do obývačky, ani s ním bojovať. Snažila sa spomenúť si na nejaký film. Horúčkovo rozmýšľala. Žiadna scéna sa jej nevynárala. Vykrikla. Nie z rozkoše. Od bolesti, keď jej začal hrýzť bradavku. Nechcela zastavovať jeho pulzujúce telo slovami. Chcela to mať čo najskôr za sebou. Intenzívne myslenie prinieslo scénu, nevedela z ktorého filmu, keď ona jeho hryzie na jemnú kožu na kľúčnej kosti. Z ľahu sa snažila k nemu natiahnuť. Zatínala mu nechty do ramien. On sa odtláčal. Vypínal hrudník ako závodný kôň a s výkrikom sa zvalil vedľa nej. Neuhryzla ho. Nestihla. *Našťastie bol rýchly*, pomyslela si. Snažila sa rozpamätať na názov filmu a na to, ako to tam dopadlo. Nič. Je to jeden z tých filmov, z ktorých sa jej uložil do pamäte len fragment. Ráno, kým spal, odišla. Prešla pár zastávok električkou a vystúpila v centre mesta. Bolo skoro, otvorená len jedna kaviareň.

Našťastie, zatiaľ takmer prázdna. Sadla si k prvému stolíku pri okne a objednala si čaj s mliekom. Kým čakala, zobrala do rúk noviny a prelietala očami cez programy kín a televíznych kanálov: *Šialené rande. Jediná, ktorá prežila. Mladosť v ťahu. Môj život bez teba. Posledný bozk. Fakty života. Doživotná šanca. Dvojité život. Trhni si!...* Čašník položil bez slov na stôl čaj. Roztrhla naraz dve vrecúška s cukrom a nasypala ich do šálky. Doliala mlieko a zamiešala. *A tak už dost!* povedala si. *Radšej nikto, ako tieto pokusy.* Stalo sa to niekedy v dobe, tesne po smrti Etel. Zomrela náhle a odkázala jej byt. V ten deň prestala chodiť do kina. Zaumienila si, že nikomu nepovie, ako implantovala scény z filmov do života. Mala chuť zavrieť všetky tie zážitky do trezoru. Zakopať v parku. Zahodiť kľúče a nájsť ich až vtedy, keď milosrdne zabudne, kde trezor zakopala, alebo až vtedy, keď všetky informácie spráchnivejú a stanú sa nečitateľnými a nepoužiteľnými, prípadne keď sa stratí akýkoľvek dôvod hľadať niečo v minulosti.

Vyšli zo sály multiplexového kina. Bolo to iné ako v chráme filmu tety Etel na predmestí, kde sa vychádzalo priamo na chodník. Do tmy, snehu, vetra, dažďa. Etel pozerala občas filmy priamo z premietacej kabíny. Po tom, ako usadila posledného diváka, zmizla za čiernym zamatovým závesom a objavila sa, až keď začínali záverečné titulky. Zrazu si uvedomila, že nevie čo sa naozaj dialo v tej malej miestnosti odkiaľ sa premietali filmy. Teta ju nechávala sedieť samu na kraji horného radu. Niekedy sa nudila a pozorovala divákov v prítmí, siluety tvárí v diagonále sedadiel. Grimasy. V silno nasvietených scénach videla mužské ruky, ako sa plazia po ženských opančuskovaných kolenách. Niektoré ženské ruky spolupracovali, iné sa snažili odhodiť votrelcovo chápadlo za prsty ako zdochnutú myš. Sekundu zaváhala, či sa náhodou nemá uraziť, že sa nepokúsil ani o letmý dotyk. Zastali pred plagátom filmu *Po prečítaní spáľte*.

"O týždeň je premiéra. Pôjdeme?" opýtal sa.

"Možno. Ozvi sa niekedy vo štvrtok."

"Ideš domov, alebo?"

"Potrebujem tu ešte niečo vybaviť. Ďakujem za kino."

"Aj ja. Pekný večer."

"Tebe tiež."

Zišiel eskalátorom k východu.

Na pošte to šlo rýchlo. Zaplatila inkaso a výťahom sa zviezla na prízemie. Cez presklenú stenu videla, ako stojí na zastávke električky. Keby pridala do kroku, ešte by ho zastihla. Nechcela bežať ako v nejakom filme. Nič si náhle nerozmyslela. Kým prišla k dverám, električka odišla. Prešla na zastávku. Kúpila si v automate lístok. Večerný interval spojov je dlhší. Nahé stromy v parku nevidieť, ale vzduch je už nasiaknutý vôňou jari. Oprela sa o červeno-biele zábradlie a zahľadela sa na maxiplagáty pokrývajúce fasádu multikina. Spomenula si, ako bezkontaktne sedeli vedľa seba v sále. Mohla sa celkom sústrediť na film. Prijemný pokojný večer. *Ved' to bolo dobré*, povedala si. Tmou prichádzala poloprázdna zvoniaca električka. Stlačila zelené tlačidlo pri dverách. Nastúpila.

"Kedy ma konečne zoznámíš s Evženom?"

"Nebud' netrpezlivá. Vydrž týždeň. Inštalácia výstavy je v plnom prúde. Sme v jednom kolotoči. "

"Nechcem to prešvihnúť ako na Alfrédovej retrospektíve. Bola to jeho posledná výstava u nás pred tým, ako sa presťahoval do Lisabonu a tam nečakane zomrel. Hrozne ľutujem, že si nás vtedy nezoznámil."

"Nekuvikaj, Viktória, veď máš pozvánku na tlačovku pred vernisážou, nie?"

"Mám, ale nechcem predsa za ním chodiť po tlačovke ako nejaká ťuťka z pressu. Chcem, aby to malo úroveň. Tie jeho veľkoformátové obrazy ma už roky berú. Obdivujem ho a chcem s ním spraviť rozhovor."

"O.K. Mám ťa predstaviť ako svoju milenkú?"

"Fóriky. Chceš si mnou prílepšovať kredit? Poslúž si. Za tú reciprocitu ti to doprajem." Mávla na čašníka a chcela zaplatiť.

"Nechaj tak. Pozývam ťa."

"Dík, Dávid. Bežím. Tak dovi o týždeň. A pekne mu pomáhaj pri inštalácii, aby vydržal to interview."

"Neboj sa, hlavne príď načas."

"Jasné. Prídem a budem sa k tebe vehementne hlásiť."

po týždni v galérii:

Tlačovka skončila. Nič sa neopýtala. Nahrála si záznam na diktafón. Mala pripravené otázky na osobný rozhovor, nechcela ich zverejňovať pred konkurentmi. Premiestnila sa do vstupnej dvorany galérie. Na výstavu začali prichádzať prví hostia. Tí, čo tam boli skôr, si stihli pozrieť celú inštaláciu na obidvoch poschodiach. Iní postávali v dvorane a čakali na oficiálne otvorenie. Čašníci z galerijnej kaviarne nalievali do úhladne poukladaných pohárov biele víno a nízkosýtenú minerálku. Technici pripravovali mikrofóny a ozvučenie. Zbadala Dávida. Zamávala mu. Odkýval. Riaditeľ ho držal za rameno a niečo mu tlačil do hlavy. O pár minút začali. Známa jazzová speváčka zaspievala niečo neidentifikovateľné, čo sa šialene odrážalo v tvrdých priestoroch obrovskej dvorany. Hostia nadšene alebo od úľavy burácavo zatlieskali. Riaditeľ zdvorilo privítal zúčastnených a dal slovo Dávidovi. Vždy si zgustla na jeho reči. Vedel úžasne skombinovať vycizelované teoretické analýzy so subjektívnymi pocitmi z inštalácie výstavy. Nečítal z papiera. Nenudil. Predstavil Evženovo dielo v jeho jednotlivých cykloch a napokon aj samotného autora, ktorý tam stál trochu nesvoj a z diaľky vyzeral ako socha. Na záver prehovoril Evžen. Poďakoval galérii za možnosť usporiadať súhrnnú výstavu a tiež všetkým, čo mu s ňou pomáhali. Ozval sa potlesk a návštevníci sa rozdelili na dve časti. Tú, čo sa nahrnula k stolom s nápojmi a druhú, čo sa stavala do hrčovitého radu pred autorom a z rôznych pohnútok mu triasli rukou a nosili kvety. Pozorovala tento chaotický a pritom celkom jasný jav a očami hľadala Dávida. Stratil sa niekde v útrobách galérie. Išla si zobrať pohár vína a postavila sa na strategické miesto pri schodoch.

Keď sa Dávid konečne objavil, Evžen zanietene vysvetľoval niekomu niečo pri jednom z obrích plátien. Jemne gestikuloval svojimi dlhými šľachovitými prstami.

"Teraz ich nemôžeme rušiť," povedal Dávid.

"S kým hovorí?"

"Kurátor z Paríža, pripravuje mu na budúci rok výstavu. Pod' so mnou na povernisážovú párty vedľa do kaviarne. Bude tam neformálna atmosféra. Môžete sa tam dohodnúť na rozhovore."

"To sa fakt inak nedá?"

"Upokoj sa, už som mu o tebe hovoril, ten rozhovor máš viac-menej istý."

"Tak dobre. Ale už sa od teba nepohnem. Nemám pozvánku na párty."

"Jasné. Ešte sa dohodnem na zajtra so šéfom a pôjdeme."

Dávid sa zdržal dlhšie, ako predpokladal. Viktória trávila čas pozorovaním dominantného obrazu v dvorane cez čašu bieleho vína. Naskytovali sa jej tak celkom nové výklady Evženovho diela. Pozdravila sa s pár známymi. V galérii sa nesmelo fajčiť. Išla si zapáliť do átria. Zatlačila ohorok do nerezového stojanu a ladne vplávala naspäť do galérie.

"Kde si sa stratila?" Privítal ju nervózne Dávid.

"Pohoda, nie? Čakám tu na teba snáď hodinu, tak sa netvár, že som na vine ja."

"Prepáč mi, tak poďme."

"Konečne!"

Zo zadnej časti galérie prešli spojovacou chodbou do prítmnia kaviarne naplnenej vlniacim sa nikotínovým dymom. Hlas jazzovej speváčky vyznieval v klenbových priestoroch oveľa lepšie ako na vernisáži. Evžen stál pri pulte a niečo dohovárал s barmanom. Pristúpili k nemu.

"Vivat, maestro!" oslovil ho od chrbta Dávid.

"Ciao, komisare!" odvetil s úsmevom. "Čo si dáš? Samozrejme, všetko je na môj účet."

"Najprv ti chcem predstaviť Viktóriu. Spomínal som ti ju včera. Novinárka z mesačníka *Art+artist*."

"Evžen. Teší ma." Vystrel k nej pevnú ruku. Viktória mu podala svoju krehkú ľadovú a usmiala sa.

"Rada by som s vami urobila rozhovor pre náš časopis."

"Áno, Dávid mi spomínal. Zastavte sa u mňa zajtra v ateliéri." Vylovil z vrečka vizitku a podal jej ju. "Najlepšie o tretej."

"Skvelý termín. To mi vyhovuje," povedala neskrývajúc nadšenie.

"A teraz konečne, čo si dáte?"

"Pijem biele, vďaka."

"Mne gin-tonik," dodal Dávid.

S plnými pohármi sa presunuli od barového pultu k stolom. Atmosféra bola príjemne uvoľnená. Tesne pred polnocou si Dávid spomenul, že ráno musí niečo súrne vybaviť a najlepšie bude stihnúť ešte posledný autobus. Odišiel. Chvíľu sa snažila vážne konverzovať s riaditeľom galérie. Keď pocítila, že stráca niť, ospravedlnila sa a na chvíľu vyšla na vzduch do átria. Vrátila sa. Sadla si na barovú stoličku a objednala ďalšie biele. Pred nízkym pódium sa tmolilo niekoľko párov. Pozorovala ich a rytmicky klopkala prstami na tmavé drevo pultu. O pár minút sa pri nej objavil Evžen.

"Bavíš sa?"

"Ďakujem, je to O.K."

"Nemáš chuť na tanec?"

"Prečo nie."

Vzápätí ako prišli pred pódium, skončila rýchla skladba a za tiahleho zvuku trúbky nastalo spomalenie. Bez zaváhania uchoпил jej ruku do svojej, druhá pristála v oblasti jej pásu. Chytila ho prstami za biceps v antracitovej košeli. Ucho k uchu. Jeho pohyby neboli príliš ladné, ale dosť sebaisté. O čo viac mal ťažké nohy, o to viac sa uvoľňovali jeho ústa. Cítila ich na spánkoch, hrane sánky a nakoniec pristáli na jej perách. Pohyb nôh sa spomaľoval do nepatrného vlnenia. Skladba skončila. Kým si to uvedomili, pár sekúnd ustrnuli v zlepenom stave. Speváčka hlbokým hlasom skonštatovala, že si práve vypočuli poslednú skladbu večera. Usmial sa a poďakoval za tanec. Vyšiel na pódium a začal niečo riešiť s hudobníkmi. Viktória sa vrátila k baru. Dopila víno. V miestnosti sa rozsvietilo svetlo.

na druhý deň v ateliéri:

"Ako ste spokojný s vašou výstavou, ktorá je od dnes sprístupnená verejnosti?"

"My si vykáme?"

"Nie. Snažím sa o oficiálny tón pre čitateľov."

"Chápem."

"No dobre. Budeme si tykať a prepíšem to do vykania. Tak teda ešte raz. Ako si spokojný s výstavou?"

"Inštalácia je v priestorových možnostiach galérie ideálna. Výber sme robili spolu s Dávidom. Na niektorých obrazoch som trval, ostatné som nechával na ňom. Musím povedať, že ešte nemám od celej akcie odstup. Škoda, že sa nestihol katalóg Bude zajtra."

"Počula som, že pripravujete, prepáč, pripravuješ výstavu v Paríži. Čo k tomu viedlo?"

"To *pripravujeme* je na mieste. Bude to spoločná výstava s francúzskym maliarom Jeanom Bordeaux. Zoznámili sme sa na workshope v Paríži pred desiatimi rokmi. Po jeho skončení ma pozval k sebe do Arles. Nemal som peniaze na prenajatie vlastného ateliéru, tak mi poskytol priestor u neho. Boli to skvelé časy. Rád na to spomínam. Neskôr, keď som sa vrátil do Prahy, už sme neboli v takom úzkom kontakte. Tá výstava bol vlastne jeho nápad."

"A prečo sa tvoja manželka nezúčastnila na vernisáži?"

"To zaujíma čitateľov alebo teba?"

"Povedzme, že mňa."

"Bola tam. Aj na párty."

"Nevidela som ju, pamätám si ju z časopisu *Nový interiér*. Rovné blond vlasy, vydizajnované okuliare. Robí sklo, nie?"

"Áno robí sklo, občas i porcelán. Teraz je ostrihaná a má kontaktné šošovky. Sedela s tým Francúzom."

"Ona nás videla? Ako... ako tancujeme?"

"Áno videla. Ďalšia otázka?"

"Môžem dostať pohár vody?"

"Samozrejme."